

Προφορικές & Αναρτημένες Ανακοινώσεις του 15^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Oral & Poster Presentations of the 15th International Congress of Physical Education & Sport

Θεματική Ενότητα: Ιστορία της Φυσικής Αγωγής Section: History of Physical Education

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Αλμπανίδης Ε.

THE OLYMPIC GAMES OF ANCIENT MACEDONIA E. Almpanidis

Σκοπός της έρευνάς μας ήταν η συλλογή και επεξεργασία των πηγών σχετικά με τα Ολύμπια που τελούσαν στη Μακεδονία από την κλασική μέχρι και το τέλος της αυτοκρατορικής εποχής. Φιλολογικές μαρτυρίες, επιγραφές και νομίσματα αποτέλεσαν τις αρχικές πηγές της έρευνάς μας. Η ανάλυση και επεξεργασία των πηγών έδειξε ότι στη Μακεδονία Ολύμπια τελούσαν στο Δίο, και όχι στις Αιγές, κατά την κλασική και ελληνιστική εποχή καθώς επίσης και στη Βέροια κατά τους αυτοκρατορικούς χρόνους. Ο Μακεδόνας βασιλιάς Αρχέλαος ίδρυσε τα Ολύμπια στο Δίο, προς τιμήν του Ολύμπιου Δία και των Μουσών, όχι για να αντιπαρατεθεί με τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Ήλιδας αλλά για προωθήσει την ολυμπιακή ιδέα και τις συνήθειες των νοτίων Ελλήνων. Τα Ολύμπια του Δίου διοργανώθηκαν συγκυριακά και με ιδιαίτερη μεγαλοπρέπεια και από τους Μακεδόνες βασιλείς Φίλιππο ΙΙ και Μέγα Αλέξανδρο συμπεριλαμβάνοντας στο πρόγραμμά τους και καλλιτεχνικούς διαγωνισμούς. Κατά τους αυτοκρατορικούς χρόνους τα Ολύμπια τελούσαν στη Βέροια το νέο θρησκευτικό κέντρο της Μακεδονίας. Τα Ολύμπια ήταν οι σπουδαιότεροι αγώνες της πόλης και η τέλεσή τους συνδέονταν με το Κοινόν των Μακεδόνων επί εποχής Γορδιανού και Φιλίππου του Άραβα. Τα Ολύμπια έδιναν την ευκαιρία στους Μακεδόνες να συνεχίσουν τη λατρεία του Ολύμπιου Δία και να αντιπαραθούν στο χριστιανισμό. Τα Ολύμπια της Βέροιας συνυπήρχαν επίσης και με τους αγώνες Αλεξάνδρεια διατηρώντας έτσι ζωντανή τη λατρεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Η ύπαρξη των Αλεξανδρείων αποδεικνύει επίσης ότι οι αρχές και το Κοινόν διοργάνωναν αυτούς τους αγώνες για να κολακέψουν τους Ρωμαίους αυτοκράτορες που πίστευαν ότι ήταν συνεχιστές του έργου του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΝΙΜΗ ΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ Αλμπανίδης Ε., Δοξακίδης Α., Χούτας Ν., Αμούτζας Κ.

THE PROPOSALS OF CONSTANTINE KARAMANLIS FOR A PERMANENT SITE OF THE OLYMPIC GAMES IN GREECE E. Almpanidis, A. Doksakidis, N. Choutas, K. Amoutzas

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να συγκεντρώσει και να επεξεργαστεί τα δεδομένα που σχετίζονται με τις ελληνικές προτάσεις για έναν μόνιμο τόπο τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων (Ο.Α.) που υποβλήθηκαν από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή το 1976 και το 1980. Διερευνήθηκαν οι συνθήκες που προκάλεσαν την υποβολή των προτάσεων αυτών καθώς και την αποδοχή την οποία γνώρισαν από τον πολιτικό κόσμο και το διεθνή τύπο. Ως πηγές χρησιμοποιήθηκαν τα αρχεία του Κωνσταντίνου Καραμανλή και του μέλους της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (Δ.Ο.Ε.) James Worral, αρχεία ή Πρακτικά Συνόδων της Δ.Ο.Ε. και της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής και ένας σημαντικός αριθμός ελληνικών και ξένων δημοσιευμάτων της εποχής. Τα συνεχόμενα μπουκόταξ, οι πολιτικές αντιπαραθέσεις και γενικότερα τα παρακαμιακά φαινόμενα που εμφάνιζαν οι Ο.Α. στις δεκαετίες του 1970 και 1980, οδήγησαν τον Κωνσταντίνο Καραμανλή στην υποβολή των προτάσεων για τη μόνιμη τέλεση των Ο.Α. στην Ελλάδα. Αν και σήμερα η πρόταση ενός μόνιμου τόπου τέλεσης των Ο.Α. φαίνεται ως μη ρεαλιστική τη συγκεκριμένη περίοδο φάνηκε περισσότερο από ποτέ επίκαιρη. Τούτο αποδεικνύουν τα σχετικά δημοσιεύματα του ξένου τύπου που προηγήθηκαν της πρότασης. Η δεύτερη πρόταση του Κ. Καραμανλή, το 1980, ήταν καλύτερα σχεδιασμένη και ουσιαστικότερη καθώς πρότεινε μια συγκεκριμένη τοποθεσία ως μόνιμη έδρα με την προοπτική της δημιουργίας ενός ουδέτερου και απαραβίαστου χώρου. Η πρόταση για έναν ουδέτερο και απαραβίαστο μόνιμο τόπο τέλεσης στην Ελλάδα αντιμετωπίστηκε ευνοϊκά από μερίδα του Αμερικανικού και Ευρωπαϊκού τύπου, Ευρωπαίους ηγέτες και Κοινοβούλιο, αρνητικά όμως από τα μέλη της Δ.Ο.Ε., τις Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές (Ε.Ο.Ε.) και τις Διεθνείς Αθλητικές Ομοσπονδίες. Η άρνηση των μελών της Δ.Ο.Ε. πιθανότατα υπαγορεύτηκε από την αίσθησή τους ότι μια τέτοια προοπτική σταδιακά θα

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ή αναρτημένη ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral or poster presentation is certified through this electronic file.

Προφορικές & Αναρτημένες Ανακοινώσεις του 15^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Oral & Poster Presentations of the 15th International Congress of Physical Education & Sport

μείωνε την εξουσία τους, θα περιόριζε σημαντικά την εμπορευματοποίηση και τα έσοδα του Ολυμπιακού Κινήματος. Ο λόρδος Killanin αντιμετώπισε με αδιαφορία την πρόταση και με διπλωματικό τρόπο ουσιαστικά χρονοτρίβησε. Αντίθετα ο Samaranch φάνηκε αποφασιστικός, λειτούργησε άμεσα, έλαβε υπόψη του τις απόψεις των μελών της Δ.Ο.Ε., των Ε.Ο.Ε. και των Διεθνών Αθλητικών Ομοσπονδιών και κατέληξε γρήγορα σε μια αρνητική απάντηση στην ελληνική πρόταση. Μέλη του Κογκρέσου των Η.Π.Α. καθώς και μερίδα του τύπου της υποστήριξαν την πρόταση. Η κυβέρνηση των Η.Π.Α., την περίοδο πριν τους Ο.Α. του 1980, εκμεταλλεύτηκε ωστόσο τη συγκεκριμένη ιδέα του μόνιμου τόπου τέλεσης με σκοπό να εμφανισθεί παγκοσμίως ότι έχει να παρουσιάσει μια εναλλακτική πρόταση σχετικά με το μέλλον των Αγώνων. Ανώτερος στόχος της ήταν να πείσει τους Αμερικανούς και άλλους αθλητές να απέχουν από τους Ο.Α. της Μόσχας. Με τη στάση της αυτή ουσιαστικά παρακίνησε τον Κ. Καραμανλή να υποβάλλει εκ νέου την πρότασή του. Η συγκεκριμένη πρόταση του μόνιμου τόπου τέλεσης αν και γενικά χαρακτηρίζεται ως ουτοπία, θα μπορούσε στις μέρες μας να επανέλθει όταν οι συνθήκες το απαιτήσουν.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ «ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΩΝ» ΤΟΥ ΠΙΝΔΑΡΟΥ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Φανιόπουλος Χ., Λιανδή Π., Ευστρατοπούλου Μ., Γιάτσης Σ.

THE TEACHING OF THE "OLYMPIC ODES" OF PINDAR IN THE GREEK SCHOOLS BEFORE THE WAR OF INDEPENDENCE

Ch. Faniopoulos, P. Liandi, M. Efstropoulou, S. Giatsis

Αν και ο Πίνδαρος απασχόλησε τους φιλόλογους του 19^{ου} αιώνα, οι οποίοι πραγματοποίησαν εκδόσεις του, ουσιαστικά Πίνδαρος εντάχθηκε στο πρόγραμμα της διδασκαλίας των μαθητών το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα. Η συμβολή του Σεβαστού Κυμινήτη στη διαμόρφωση του προγράμματος διδασκαλίας, αλλά και στη διδασκαλία των «Ολυμπιονικών» του Πίνδαρου υπήρξε αποφασιστική. Στο χρονικό διάστημα (1671-1702) που δίδαξε και διηύθυνε κατά σειρά την Πατριαρχική Σχολή, το Εκπαιδευτικό Φροντιστήριο Τραπεζούντας και την Αυθεντική Σχολή Βουκουρεστίου, συμπεριέλαβε στο πρόγραμμά του και τους «Ολυμπιονίκους του Πίνδαρου». Οι περισσότερες πληροφορίες προέρχονται από μαθηματάρια δικά του ή των μαθητών του που σώζονται και τα οποία μελετήσαμε στην πρωτότυπη (χειρόγραφη) μορφή τους στην Εθνική Βιβλιοθήκη (ΕΒΕ). Ενδιαφέρον παρουσιάζει και ο τρόπος (ορολογία) μετάφρασης των αρχαίων Ολυμπιακών αγωνισμάτων από τους τότε μαθητές. Επιπρόσθετα, την ίδια περίπου εποχή (1710) εκδίδεται στη Βενετία σε τέσσερις τόμους η «Εγκυκλοπαίδεια Φιλολογική» από τον Ιωάννη Πατούσα. Αυτή αμέσως αποτέλεσε ένα σπουδαίο βοήθημα για τους τότε δασκάλους και χρησιμοποιήθηκε σαν ένα είδος σχολικού προγράμματος. Εκεί, λοιπόν, στον τέταρτο τόμο περιέχεται η ωδή του Πίνδαρου στον Ιέρωνα το Συρακούσιο. Διαπιστώνουμε ύστερα από τα παραπάνω, ότι η ανάμνηση των αρχαίων Ολυμπιακών αγώνων και των Ολυμπιονικών έμεινε ζωντανή στους Έλληνες καθ' όλη τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας αποκλειστικά σχεδόν από τη διδασκαλία των «Ολυμπιονικών» του Πίνδαρου.

Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 80 ΧΡΟΝΙΑ

Γιαννακόπουλος Α., Αλμπανίδης Ε., Κασαμπαλής Α., Πυλιανίδης Θ.

THE MODERN ATHLETIC HISTORY OF ALEXANDROUPOLIS THE LAST 80 YEARS

A. Giannakopoulos, E. Almpandis, A. Kasampalis, Th. Piliandis

Σκοπός της εργασίας ήταν η συστηματική καταγραφή της αθλητικής ιστορίας της Αλεξ/πολης των τελευταίων 80 χρόνων. Πιο συγκεκριμένα θα διερευνηθεί η ίδρυση και η δράση του κάθε αθλητικού συλλόγου, θα καταγραφούν οι αθλητικές επιτυχίες σε τοπικό, πανελλήνιο και διεθνές επίπεδο και θα μελετηθούν τέλος οι μεγάλες και σημαντικές διοργανώσεις που διοργανώθηκαν στην πόλη. Ως πηγές χρησιμοποιήθηκαν αρχεία και καταστατικά Συλλόγων, αρχαικό υλικό της Ομοσπονδίας Πετοσφαίρισης και του ΣΕΓΑΣ, εφημερίδες, περιοδικά, προσωπικές μαρτυρίες παλαιών αθλητών. Από την ανάλυση και επεξεργασία των πηγών προέκυψε ότι ο ερασιτεχνικός χαρακτήρας των συμμετεχόντων και η κοινωνική καταξίωση των αθλουμένων ήταν δύο βασικά στοιχεία της κουλτούρας της πόλης. Οι σημαντικότεροι σύλλογοι που έκαναν την εμφάνισή τους τα τελευταία 80 χρόνια ήταν: ΕΘΝΙΚΟΣ (1927), ΑΡΗΣ ΕΠΟΝ (1931), ΝΤΑΡΟΝ (1935) της Αρμενικής παροικίας, ΑΘΛΗΤΙΚΗ

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ή αναρτημένη ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral or poster presentation is certified through this electronic file.

Προφορικές & Αναρτημένες Ανακοινώσεις του 15^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Oral & Poster Presentations of the 15th International Congress of Physical Education & Sport

ΕΝΩΣΗ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ (1937), ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΡΜΕΝΙΩΝ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ (1947) της Αρμενικής παροικίας, ΕΡΜΗΣ (1948), Γ.Σ. ΔΟΞΑ (1950). Έγιναν πολλές συγχωνεύσεις, επανιδρύσεις και αρκετοί σύλλογοι διαλύθηκαν οριστικά, όπως ο διαχωρισμός του ΕΘΝΙΚΟΥ '27 (1990 – ποδοσφαιρικό τμήμα), συγχώνευση ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ Α.Ο. ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ (ποδοσφαιρικά τμήματα) σε ΟΡΦΕΑ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ (1994). Οι σημαντικότερες διοργανώσεις που έγιναν στην Αλεξ/πολη ήταν: οι 16οι Πανθρακικοί αγώνες στίβου το 1950, για πρώτη φορά εκτός Αθηνών – Διασυλλογικοί αγώνες στίβου το 1953, Πανστρατιωτικοί αγώνες στίβου το 1968, Βαλκανικοί αγώνες πετοσφαίρισης γυναικών το 1980. Μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες ήταν η παρουσία της ομάδας Βόλεϊ του Εθνικού Αλεξ/πολης στην Α' Εθνική κατηγορία από την πρώτη διεξαγωγή πανελληνίου πρωταθλήματος (1969-70), με αθλητές να έχουν κληθεί σε εθνικές ομάδες (πολλές συμμετοχές και διακρίσεις), πολλοί από αυτούς τους αθλητές μεταγράφηκαν στα μεγάλα σωματεία του κέντρου (ΠΑΟ και ΟΣΦΠ). Στο χώρο του ποδοσφαίρου ξεχώρισαν αθλητές που και αυτοί αγωνίστηκαν σε μεγάλες ομάδες του κέντρου. Ο στίβος έχει τη μερίδα του λέοντος από πλευράς διακρίσεων από τα πρώτα χρόνια επίσημης παρουσίας του στην Αλεξ/πολη (1930). Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ήταν 1ος στους Πανεπαρχιακούς αθλητικούς διαγωνισμούς που διοργανώθηκαν από το Σ.Ε.Γ.Α.Σ. του 1947, στους ίδιους αγώνες κατατάχθηκε 2ος το 1948, 1ος το 1949, 1ος το 1950, πολυνίκης σύλλογος σε Πανεβριούς αγώνες (1ος – 1948, 1ος 1949), πολυνίκης σύλλογος σε Πανθρακικούς αγώνες (15οι Δράμα – 1949, 16οι Αλεξ/πολη – 1950, 17οι Καβάλα – 1952, 18οι Κομοτηνή – 1953) αλλά και σε Παμβορειοελλαδικούς αγώνες στην Καβάλα στους 2ους το 1951, στη Δράμα στους 3ους το 1952 και Σέρρες στους 4ους το 1953. Η Αλεξανδρούπολη έχει αναδείξει 2η Ολυμπιονίκη, 1ο Μεσογειονίκη, Παγκόσμιους και Ευρωπαϊκούς πρωταθλητές, Βαλκανιονίκες και Πανελληνιονίκες. Σήμερα στην Αλεξανδρούπολη δραστηριοποιούνται 10 σύλλογοι και οι δημοφιλέστερες δραστηριότητες είναι: το ποδόσφαιρο, το βόλεϊ, το μπάσκετ, το χάντμπολ, ο στίβος, η κολύμβηση, το πιγκ-πογκ.

Η ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΚΑΙ ΡΩΜΑΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΕ ΤΟ ΧΟΡΟ Καπούτση Π., Αλμπανίδης Ε., Σερμπέζης Β., Γουλιμάρης Δ.

THE RELATIONSHIP OF ANCIENT GREEK AND ROMAN WOMEN WITH DANCE P. Kapoutsis, E. Almpantidis, V. Sermpezis, D. Goulmaris

Σκοπός της εργασίας αυτής, είναι η συλλογή και επεξεργασία των πηγών των σχετικών με τα είδη και τα χαρακτηριστικά των χορών στους οποίους συμμετείχαν οι αρχαίες Ελληνίδες και Ρωμαίες γυναίκες. Ο χορός αποτελούσε αναπόσπαστο συστατικό της ζωής της αρχαίας Ελληνίδας. Συνδεόταν με τη λατρεία πολλών θεών, των οποίων οι λατρευτικές εκδηλώσεις συνιστούσαν μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία για τη γυναίκα της εποχής να ξεφύγει έστω και για λίγο από τον καθημερινό τρόπο ζωής της και να συναναστραφεί κοινωνικά με κόσμο. Χόρευε μόνη της (π.χ. οι χοροί των πεπλοφόρων γυναικών προς τιμήν της θεάς Αθηνάς), μαζί με άλλες γυναίκες, ή λάμβανε μέρος σε χορούς στους οποίους συμμετείχαν εκπρόσωποι και από τα δύο φύλα. Γυναίκες αμφιβόλου ηθικής παρουσίαζαν πολύπλοκα ακροβατικά και χορό, για διασκέδαση των παρευρισκόμενων στα συμπόσια. Η γυναίκα χόρευε κατά τη διάρκεια γαμήλιων τελετών (χοροί του γάμου), και οι θρηνητικές χειρονομίες που έκανε στο πλαίσιο ταφικών τελετουργιών, χειρονομίες που απεικονίζονται σε ποικίλες αναπαραστάσεις, συνοδεύονταν από ρυθμικά βήματα που μας κάνουν να μιλάμε για χορούς του πένθους. Κατά τη διάρκεια των ρωμαϊκών χρόνων, ο χορός έχασε την εκτίμηση που είχε παλαιότερα, και έπεσε στο χαμηλό επίπεδο της απλής διασκέδασης και απόλαυσης των αισθήσεων. Το είδος του χορού που οι Ρωμαίες γυναίκες περισσότερο απολάμβαναν, ήταν αυτός της παντομίμας, που το 22 περίπου π.Χ. άρχισε να αναπτύσσεται σαν ανεξάρτητη σκηνική μορφή. Ο παντομιμικός χορός παρήκμασε γύρω στα τέλη του 4^{ου} με αρχές του 5^{ου} μ.Χ. αιώνα.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΙΔΕΩΔΕΣ, ΠΗΓΗ ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΗΘΩΝ Καρτσάμπα Κ.

OLYMPIC IDEAL. SOURCE OF VALUES AND MORALS K. Kartsampa

«Το νερό είναι πιο καλό απ' όλα κι ο χρυσός ξεχωρίζει σαν φωτιά που καίει μέσα στη νύχτα πάνω από όλο το πλούτο ενός μεγάλου άντρα. Αν όμως καρδιά μου ποθείς να τραγουδήσεις για αγώνες μην ψάχνεις για άλλο

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ή αναρτημένη ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral or poster presentation is certified through this electronic file.

Προφορικές & Αναρτημένες Ανακοινώσεις του 15^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Oral & Poster Presentations of the 15th International Congress of Physical Education & Sport

φωτεινό αστέρι μέσα στη μέρα στον έρημο ουρανό. Θερμότερο από τον ήλιο κι ας μην ονομάσουμε άλλον αγώνα μεγαλύτερο από της Ολυμπίας». Πίνδαρος, Ολυμπιονίκος Ι., στίχοι 1-7.

Διαβάζοντας τον ύμνο του Πινδάρου η σκέψη ταξιδεύει μέσα στο χρόνο αιώνες πριν, για να σταθμεύσει στο χρυσό και ηλιόλουστο στάδιο της Ολυμπίας. Εικόνες αθλητών που αγωνίζονται έρχονται στο νου. Είναι η γενεσιουργός αρχή κατά την οποία ιδανικά και αξίες όπως το Ολυμπιακό Ιδεώδες παίρνει σάρκα και οστά. Ο άνθρωπος γυμνός από καθετί άλλο συναγωνίζεται με τους συνανθρώπους-συναθλητές του για την τιμή και μόνο της νίκης. Ο νέος που παρουσιάζεται στον Ολυμπιακό στίβο αισθάνεται την ύψιστη τιμή ότι αντιπροσωπεύει την πατρίδα του σ' αυτήν τη λαμπρή γιορτή. Αν φθάσει ή όχι στο βήθρο των νικητών δεν έχει ιδιάζουσα σημασία. Η συμμετοχή και μόνο είναι νίκη για αυτόν. Μια ανταμοιβή για την επίπονη και αφοσιωμένη προσπάθεια. Σήμερα βρισκόμαστε σε μια χρονική στιγμή ηθικής κατάπτωσης, απαξίωσης της ανθρώπινης υπόστασης, παντελούς έλλειψης μέτρου, αγάπης και αλληλεγγύης προς τον συνάνθρωπο. Ως καθηγητές φυσικής αγωγής έχουμε καθήκον να μεταλαμπαδεύσουμε τα προαναφερόμενα ιδανικά. Να αφυπνίσουμε τις συνειδήσεις και να ζεστάνουμε τις καρδιές των αθλητών μας.

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ

Παυλογιάννης Ο., Χάρη Φ.

DIETETIC PRINCIPLES WITH LASTING IMPACT AND DIACHRONIC VALUE DURING THE ANCIENT TIMES

O. Pavlogiannis, F. Chari

Στο χώρο της ελληνικής αρχαιότητας αρχίζει να διαμορφώνεται και να συστηματοποιείται η παιδαγωγική αποστολή της ιατρικής. Σχηματοποιείται μια πρώιμη αγωγή υγείας (τέχνη του ζην), η «δίαιτα» (διαιτητική), όχι μόνο με την έννοια της διατροφής, αλλά ως συνολικός τρόπος ζωής του ανθρώπου ή ως ένα είδος ζωής, που καθορίζει την ανάγκη των ανθρώπων να στοχαστούν την ανθρώπινη διαγωγή και να συστηματοποιήσουν ένα σύνολο κανόνων διαγωγής για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της συμπεριφοράς. Στο τμήμα αυτό της ιατρικής, που συνοψίζεται στο όνομα υγιεινά, επιβεβαιώνεται κυρίως η παιδευτική αποστολή της υγείας. Τα συγγράμματα της ιπποκρατικής ιατρικής φιλολογίας αποτελούν το βασικό χώρο, όχι όμως και το μοναδικό, για να ερευνηθεί κάποιος βασικές θέσεις της διαιτητικής - διατροφικής φιλοσοφίας της αρχαιότητας. Βασικές αρχές της αρχαίας διαιτητικής φιλοσοφίας δοκιμάζονται στο χρόνο και αποδεικνύονται εξαιρετικά επίκαιρες και στην εποχή μας. Με βάση αυτά τα δεδομένα, στόχος των συγγραφέων αυτής εργασίας είναι να καταγράψουν και να σχολιάσουν διαιτητικές παρατηρήσεις, κυρίως όπως αυτές παρουσιάζονται σε σχέση με την ανθρώπινη φύση και τις εξωτερικές μεταβλητές. Το ενδιαφέρον σημείο της έρευνας εστιάζεται στη μεγάλη αξία που εμφανίζουν αυτές οι παρατηρήσεις στη σύγχρονη ζωή, όπου ο διάλογος για τη φροντίδα της σωματικής υγείας και για την ανάπτυξη προληπτικών μεθόδων συνεχώς διευρύνεται.

ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΔΡΟΜΟΣ 1896: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΙΗΣΗ Τσόνιας Σ.

MARATHON RACE 1896: HISTORICAL TRUTH AND HISTORICAL DISTORTION S. Tsonias

Ο Μαραθώνιος Δρόμος από την πρώτη Ολυμπιάδα του 1896 δεν έπαψε να συγκινεί. Η απόσταση των 42.195 μέτρων είναι συνώνυμο της ανθρώπινης αντοχής και κάθε δραστηριότητας που απαιτεί δύναμη, κατάθεση ψυχής, θέληση και διάρκεια. Παρ' όλο που ο πρώτος Ολυμπιακός Μαραθώνιος δρόμος του 1896 (με νικήτη το Σπύρο Λούη) δεν απέχει πολύ από τις μέρες μας, οι πληροφορίες που έχουν καταγραφεί για το Μαραθώνιο Δρόμο είναι αντικρουόμενες και ποικίλες. Συχνό είναι το φαινόμενο να εμφανίζονται αντιφατικές πληροφορίες στην παράθεση των γεγονότων - τόσο στα έντυπα της εποχής εκείνης, όσο και σε αυτά των τελευταίων δεκαετιών ιδιαίτερα δε, στις ιστοσελίδες του κυβερνοχώρου - στα σημεία που αφορούν στον αριθμό των αθλητών, στην απόσταση και στην αφετηρία του μαραθώνιου δρόμου. Στην εργασία αυτή εντοπίζονται και αναδεικνύονται όλες αυτές οι διαφορές, που εάν δεν αντιμετωπιστούν κινδυνεύουν να πάρουν διαστάσεις

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ή αναρτημένη ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral or poster presentation is certified through this electronic file.

Προφορικές & Αναρτημένες Ανακοινώσεις του 15^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Oral & Poster Presentations of the 15th International Congress of Physical Education & Sport

μόνιμης αποτύπωσης στο ιστορικό γίνεσθαι, συντηρώντας ταυτόχρονα μια μη ιστορικά ορθή καταγραφή και παράθεση γεγονότων.

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟ 1923 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ **Βουζανίδου Ε.**

THE ATHLETIC ACTIVITY OF THE ARMENIANS IN GREECE FROM 1923 UP TO TODAY **E. Vouzanidou**

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι η συλλογή και επεξεργασία στοιχείων σχετικά με την αθλητική δραστηριότητα των Αρμενίων στην Ελλάδα, από το 1923 μέχρι σήμερα. Ως πηγές χρησιμοποιήθηκαν αρχαιακό υλικό των αρμενικών συλλόγων, εφημερίδες και περιοδικά της εποχής και βιβλία. Η επεξεργασία των στοιχείων έδειξε ότι η αθλητική δραστηριότητα των Αρμενίων στην Ελλάδα ήταν αξιόλογη μέχρι την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Κατά την περίοδο 1919-1923 οι Αρμένιοι που κατέφυγαν στην Ελλάδα από την Ανατολική Θράκη, την Κιλικία και κυρίως την Ιωνία ξεπέρασαν τους 85000. Οι περισσότεροι εγκαταστάθηκαν στην Αττική, στη Μακεδονία (Θεσσαλονίκη, Καβάλα) και στη Θράκη (Κομοτηνή, Ξάνθη, Αλεξανδρούπολη). Στις πόλεις όπου εγκαταστάθηκαν δημιούργησαν κοινότητες και ίδρυσαν αθλητικά σωματεία με τη γενική επωνυμία Χο-μεν – Ετ-μεν (Ένωση Αρμενίων Αθλητών). Κυρίαρχη αθλητική δραστηριότητα ήταν το ποδόσφαιρο. Το πρώτο αθλητικό σωματείο ιδρύθηκε στην Αθήνα, ενώ στη Θεσσαλονίκη μέχρι το 1940 η Ένωση Αρμενίων Αθλητών ήταν το πιο σημαντικό αρμενικό εφηβικό σωματείο, το οποίο εκτός από το χώρο του αθλητισμού συμμετείχε ενεργά και στο χώρο της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και της κοινωνικής πρόνοιας. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος επέβαλε τη διακοπή των δραστηριοτήτων. Παράλληλα, το 1946, η αναχώρηση δεκάδων χιλιάδων Αρμενίων στην πατρίδα τους, τη Δ. Ευρώπη και την Αμερική οδήγησε σε ατονία της αθλητικής τους δραστηριότητας καθώς ο αριθμός τους σε όλη την Ελλάδα περιορίστηκε στις 9000. Σήμερα μόνο στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη υπάρχουν αθλητικοί σύλλογοι με την ίδια επωνυμία και δραστηριοποιούνται έχοντας την ίδια φιλοσοφία και τον ίδιο σκοπό: τη διατήρηση της εθνικής ταυτότητας και την ηθική και αθλητική διαπαιδαγώγηση της αρμενικής, και όχι μόνο πλέον, νεολαίας.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΘΛΗΣΗΣ ΣΤΟ ΜΕΤΑΞΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ, ΣΤΟ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ **Ιωαννίδης Π., Αλμπανίδης Ε., Γιάτσης Σ., Σερμπέζης Β.**

THE ROLE OF SPORT IN THE REGIME OF METAXAS, IN THE IDEOLOGICAL CONTEXT OF EUROPEAN INTER-WAR AND CORRELATIONS WITH THE IDEAL STATE OF PLATO **P.. Ioannidis, E.. Almpnanidis, S. Giatsis, V.. Sermpenzi**

Σκοπός της μελέτης ήταν η περιγραφή και διασαφήνιση των βασικών χαρακτηριστικών που συνιστούν την ιδιαίτερη αθλητική ιδεολογία όπως αναπτύχθηκε στους κόλπους των ολοκληρωτικών καθεστώτων του ευρωπαϊκού μεσοπολέμου, εστιάζοντας κυρίως στην περίπτωση του Μεταξικού καθεστώτος στην Ελλάδα, καθώς και η αναζήτηση αναλογιών, ως προς τη θέση της άθλησης, στο πολιτειακό έργο του Πλάτωνα. Ακολουθήθηκε η μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας. Προηγήθηκε ανασκόπηση της, αναφερόμενης στην άθληση, στα ολοκληρωτικά καθεστώτα της Ιταλίας και Γερμανίας, βιβλιογραφίας. Ακολούθησε σύγκριση και σχολιασμός των συμπερασμάτων ερευνητών που έχουν μελετήσει την Ιταλική και την Γερμανική περίπτωση και διατύπωση των βασικών σημείων που προσδιορίζουν την αθλητική ιδεολογία των ολοκληρωτικών καθεστώτων του ευρωπαϊκού μεσοπολέμου. Στην πρώτη αυτή φάση η έρευνα βασίστηκε κυρίως στη μελέτη δευτερογενών πηγών. Στη συνέχεια, αξιοποιώντας πρωτογενείς πηγές, έγινε προσπάθεια περιγραφής της αθλητικής ιδεολογίας όπως αναπτύχθηκε στους κόλπους του Μεταξικού καθεστώτος. Ως βασικές πηγές χρησιμοποιήθηκαν ιδεολογικοπολιτικά έντυπα της Μεταξικής Νεολαίας -«Ε.Ο.Ν.» (άρθρα των περιοδικών «Νεολαία» και «Φαλαγγική Επιθεώρησης»), διάφορα προπαγανδιστικά και εκπαιδευτικά εγχειρίδια και φυλλάδια του καθεστώτος, κείμενα του ίδιου του Μεταξά και συνεργατών του, καθώς και άρθρα από εφημερίδες εποχής. Αρχαιακό υλικό αναζητήθηκε, κυρίως, στα Γενικά Αρχεία του Κράτους και στα Αρχεία της Βουλής των Ελλήνων. Οι αντιλήψεις του Πλάτωνα ανιχνεύθηκαν στα κείμενα των έργων του *Πολιτεία* και *Νόμοι*. Η συγκριτική μελέτη του υλικού επιβεβαίωσε την αρχική υπόθεση, ότι το καθεστώς της 4^{ης} Αυγούστου πράγματι μοιραζόταν με τα

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ή αναρτημένη ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral or poster presentation is certified through this electronic file.

Προφορικές & Αναρτημένες Ανακοινώσεις του 15^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Oral & Poster Presentations of the 15th International Congress of Physical Education & Sport

συγγενή πολιτικά καθεστώτα της ίδιας εποχής ένα κοινό ιδεολογικό πλαίσιο σχετικά με το ρόλο της άθλησης και της σωματικής αγωγής στη διαδικασία οικοδόμησης του επαγγελλόμενου «Νέου Κράτους». Σημεία στα οποία εντοπίστηκαν ομοιότητες ή αναλογίες ήταν: α) ο έντονα στρατιωτικός χαρακτήρας της άθλησης, β) η προτεραιότητα και έμφαση στη σωματική αγωγή σε σχέση με τα υπόλοιπα περιεχόμενα της εκπαίδευσης των νέων, γ) η διάθεση επιστροφής στο αρχαίο παρελθόν για άντληση αθλητικών προτύπων, δ) η προσπάθεια χρησιμοποίησης της άθλησης για την καλλιέργεια συγκεκριμένων ηθικών και κοινωνικών επιδιώξεων (πειθαρχία, σκληραγωγία, πολεμικότητα, ομαδικό πνεύμα), στ) η προσπάθεια κοινωνικής επιβολής μιας «κουλτούρας της δύναμης» μέσω της άθλησης, ζ) η προσπάθεια ενθάρρυνσης της μεγαλύτερης και εντονότερης συμμετοχής και των κοριτσιών σε αθλητικές δραστηριότητες, η) η προσπάθεια επιβολής ολοκληρωτικού κρατικού ελέγχου στην αθλητική ζωή. Η μελέτη, τέλος, των Πλατωνικών έργων απεκάλυψε ότι ένα μεγάλο μέρος από την παραπάνω δέσμη αντιλήψεων είχε, από τα αρχαία ήδη χρόνια, απασχολήσει και τον Πλάτωνα.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ 15ου ΔΣΦΑ
PROCEEDINGS 15th ICPE&S